

ORSZÁGOS RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ TESTÜLET

1360/2009. (VI.30.) sz.

HATÁROZATA

Az Országos Rádió és Televízió Testület (továbbiakban: Testület) a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 112. §-ában biztosított jogkörében az MTM-SBS Televízió Zrt. (1145, Budapest Róna u. 174.) műsorszolgáltatóval szemben meghozta az alábbi

határozatot.

A Testület megállapította, hogy a műsorszolgáltató TV2 csatornáján 2009. március 15-én 16:25-kor közzétett „Muriel esküvője” című műsorszám kapcsán megsértette az Rttv. 5/B. § (3), 5/C.§ (2) bekezdéseiben foglaltakat. A törvénysértések miatt a Testület az Rttv. 112. § (1) bekezdésének d) pontja alapján érvényesíti a Műsorszolgáltatóval kötött Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.12. pontjában megállapított kötbért, így

5.557.656,- Ft azaz ötmillió-ötszázötvenhétezer-hatszázötvenhat forint megfizetésére kötelezi műsorszolgáltatót.

A Testület megállapította, hogy a műsorszolgáltató TV2 adóján 2009. március 10-15 között 21 óra előtt sugározta a „Muriel esküvője” című műsorszám előzeteseit, ezáltal tizenegy alkalommal megsértette az Rttv. 5/A. § (2) bekezdésében foglaltakat. A törvénysértések miatt a Testület az Rttv. 112. § (1) bekezdésének d) pontja alapján érvényesíti a Műsorszolgáltatóval kötött Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.5. pontjában megállapított kötbért, így

926.276-Ft, azaz kilencszázhuszonhatezer- kettőszázhetvenhat forint megfizetésére kötelezi műsorszolgáltatót.

A kiszabott kötbért hét napon belül kell megfizetni az ORTT MNB 100320000140084300000000 számú számlájára.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek helye nincs, felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül lehet bíróságtól kérni.

Indokolás

A hatóság az TV2 2009. március 15-ei adásnapján 16:25 perces kezdettel sugározott „Muriel esküvője” című műsorszámot vizsgálta, amely során az alábbiakat tapasztalta:

A műsorszám címe:	Muriel esküvője
Sugárzás dátuma:	2009. március 15.
Sugárzás időpontja:	16:25
Csatorna neve:	TV2
Hossz:	97 perc 7 mp
A műsorszolgáltató besorolása:	II. kategória
Jelzett korhatár:	12 éven felülieknek
Nemzetközi korhatárok:	Ausztrália: M/USA: R/UK: 15/Németország:12
Eredeti cím:	Muriel's Wedding
Műfaj:	romantikus vígjáték
Származási ország:	Ausztrália/Franciaország
Gyártási év:	1994
Eredeti hossz:	106 perc
Rendező:	P.J. Hogan
Szereplők:	Toni Collette, Rachel Griffiths, Bill Hunter

Tartalom:

Muriel egy vidéki kisvárosban él a szüleivel és három testvérével. Meglehetősen gátlásos, kövér, huszoneves lány, akit a szülei folyton korholnak, a „barátai” pedig kiközösítenek. Évek óta nincs munkája, bármibe belefog, az nem sikerül. Rendkívül magányos, naphosszat ül a szobájában és ABBA-dalokat hallgat, miközben a saját esküvőjéről álmodozik. Az esküvő lassan Muriel rögeszméjévé, életcéljává válik. Amikor egy új munkalehetőség kapcsán egy biankó csekket kap az apjától, habozás nélkül kiüríti a bankszámlát, és Hawaii-ra szökik. Ott véletlenül találkozik egy régi iskolatársával, Rhondával, akiben igaz barátra lel. Ez a találkozás megváltoztatja Muriel életét: Sydneybe költözik Rhondához, munkát vállal egy videokölcsönzőben és szórakozni jár. Csak az esküvő utáni vágyakozása a régi, felpróbálja a város összes menyasszonyi ruháját, és esküvői fotóalbumot készít magának. Rhondáról váratlanul kiderül, hogy daganat van a gerincén. Kétszer megoperálják, ám ennek ellenére tolokocsiba kényszerül. Muriel lelkiismeretesen ápolja egészen addig, míg rá nem akad egy házassági hirdetésre, melyben egy ígéretes úszóbajnok keres feleséget. A johannesburgi fiú nagyon jóképű és gazdag, viszont az áhított olimpiai szerepléshez amerikai állampolgárságra lenne szüksége. Muriel az esküvő utáni heves vágyakozásában belemegy az érdekházasságba, és végre beteljesül élete nagy álma. Hamarosan rájön azonban, hogy nem lett boldogabb, otthagyja a férjét, elmegy Rhondáért, és együtt visszaköltöznek Sydneybe.

A Műsorszolgáltató a filmet a II. kategóriába sorolta, ily módon „tizenkét éven aluliak számára a megtekintése nagykorú felügyelete mellett ajánlott” minősítést kapott. Az alkotást Ausztráliában „M” (15 éven felülieknek ajánlott korhatári kategóriának megfelelő jelölés), az USA-ban „R” jelöléssel látták el, míg Nagy-Britanniában 15 éven felülieknek ajánlották.

A filmet az alábbi tartalmak, illetve elemek tartja a hatóság magasabb korhatári kategóriába sorolandónak:

A film műfaját tekintve romantikus vígjáték, amely számos drámai elemet tartalmaz. Egy műsorszám II. kategóriába sorolása akkor elfogadható, ha az a legkisebbek számára nagykorú magyarázatával érthető, továbbá a serdülők önállóan is képesek feldolgozni az elhangzottakat. A vizsgált filmben ez a kíváncsi nem valósult meg, mivel nem minden esetben kezelte a 16 év alattiak értelmi és érzelmi szintjének megfelelően az ábrázolt kényes kérdésköröket. A problémás témák feldolgozási módja alkalmas lehetett a gyermekek biztonságérzetének megzavarására. Ilyen aggályos elemként értékelhető a családi konfliktus, a szexualitás és az öngyilkosság, melyeket valószínűleg még felnőtt magyarázata mellett sem tudnak a 12 év alattiak megnyugtatóan

feldolgozni. A családja és a barátok elismerését mindenáron kivívni akaró, komoly önértékelési zavarokkal küzdő Muriel viselkedésének értelmezése olykor megválaszolatlan kérdéseket vetetett fel a 16 év alatti nézőkben, emellett a családi konfliktusok részletes bemutatása is feszültségfokozó lehetett az említett korosztály számára. A főszereplő, Muriel fiatal lány, akinek semmi sem sikerül, az életét kilátástalannak látja. Minden és mindenki azzal szembesíti, hogy értéktelen és haszontalan. Muriel édesanyja kvázi ugyanebbe a helyzetbe kerül, miután a fia megüti és idiótának nevezi. Mindketten sérelmük hatására a problémamegoldás deviáns módját választják, Muriel ellopja a család pénzét, és megszökik otthonról, édesanyja pedig felégeti a ház udvarát, majd öngyilkos lesz. A konfliktusmegoldás szélsőséges módjainak ábrázolása a 12 éves kor alatti nézők számára még szülői magyarázat mellett is problémát jelent, a szellemi és erkölcsi fejlődésükre kedvezőtlen hatással van. A bemutatott családban nem Muriel az egyetlen problémás szereplő, a família minden tagja rossz példát mutat. Az apa a városi tanács velejéig korrump tagja, aki kapcsolatok és kenőpénzek útján intézi az ügyeit, a gyerekeit elhanyagolja, többször nyilvánosan megalázza őket, a feleségét megcsalja, nyíltan szeretőt tart. Az anya egy erélytelen, elhanyagolt asszony, aki képtelen a családot összetartani. Muriel testvérei lusták, munkanélküliek, nem szeretik és nem is segítik egymást. Ebben a családban minden kapcsolat rosszul működik. A történet nem zárul megnyugtató befejezéssel, hiszen Muriel a teljes bizonytalanságban kezdi újra az életét, immár határozott életcél nélkül. Nem tudjuk, mi vár rá Sydneyben, férjhez fog-e menni valaha. Mikor elhagyja Porpoise Spitet, csak azt tudja, hogyan nem akar élni. Igaz, a film záró képsorainak vidámsága, a taxiból jókedvűen búcsúzkodó lányok képe felvillantja egy élhető sors lehetőségét.

A műsorszámok minősítésénél a műsorszolgáltatóknak szem előtt kell tartania, hogy a gyermek értékrendszerének és világvéleményének kialakulásában meghatározó jelentőséget tulajdonítanak a 12 és 16 év közötti életkornak. A 12-16 éves gyerekek erkölcsi fejlődése még könnyen befolyásolható, a média által közvetített értékrend analógiaként, megoldási mintaként szolgálhat. A televízióban látott szereplők gyakran kínálnak fel modelleket, amelyeket a fiatalok még kritikátlanul fogadnak el, illetve a csekély élettapasztalatuk miatt nehezen ítélik meg a bemutatott életszemlélet és magatartási modell erkölcsi, valamint társadalmi elfogadottságát. Aggályos továbbá az említett korosztály számára a téma feldolgozási módja, valamint komoly gondokat vet fel az alkotók által használt művészi eszközök megértése. A film tragikus események és kudarcok sorozatát mutatja be olyan humoros hangvételben, amely összességében vígjáték jellegét kölcsönöz az alkotásnak. A 16 év alattiak számára a humorba rejtett társadalomkritika azonban még nem, vagy csak alig érthető, így az iróniával fűszerezett feldolgozási mód megnehezítette a szereplők jellemének illetve a látott események megítélését, a film ilyen módon megfogalmazott üzenetének dekódolását. Egyrészt a Tania esküvőjén történtek, másrészt Rhonda szabadszájúsága kapcsán számos, a szexualitásra vonatkozó verbális utalás megjelent. Bár a problémás tartalmak ábrázolására nem került sor naturalis vagy részletező módon, azonban a feldolgozás humoros módja megnehezítette a szereplők közötti viszonyok, érzelmek és indulatok megértését. A vígjáték jellegből adódó humor ugyan oldhatta az erkölcsileg kifogásolható jelenetek következtében felgyülemlött feszültséget, ugyanakkor bagatellizálhatta is a látottak súlyát. A film magasabb korhatári kategóriába történő átsorolását indokolja, hogy a trágár szavak használatában is átlépték a II. kategóriában még megengedett mértéket (például baszódj meg, leszopta, dugtak, rohadt kurva).

A filmben - példálózó jelleggel - a következő aggályos jelenetek láthatóak:

16:28:30–16:28:55

Muriel a barátnője, Tania esküvőjén felfigyel az egyik félreeső szobából kiszűrődő hangokra. A résnyire nyitott ajtón át látja, amint Tania egyik barátnője a vőlegénnyel állva szeretkezik. A fiú felgyűri Nicole ruháját, közben a nyakát csókolgatja. A jelenetet intenzív hanghatások kísérik: Nicole nyögése, kiabálása és az ütemesen falhoz ütődő bútor hangja.

16:37:50–16:38:20

Muriel és a barátnői a bárban ülnek és a síró Tania-t vigasztalják, aki rájött, hogy a férje megcsalta:

- „Szóval én ... tudod, ... és akkor én észrevettem, hogy rúzsoltok vannak rajta.
- Micsodán?
- A farkán! Azt mondta, hogy csak egy kis etyepetye volt.
- Kivel?
- Rose Dix-szel. Azt mondta, nem feküdt le vele, csak egyszerűen leszopta. Hát ennyire semmibe vesz engem? – sírja Tania.
- Az a kurva! Az a strici!” – mondják a barátnők.

16:48:23–16:48:34

Muriel és Rhonda a nyaralásuk alatt találkoznak Tania-val és a barátnőivel. Tania a szokásos nagyképű és lekezelő módon beszél Rhondával, aki így válaszol: „Én is megmondom az igazat. Nicole-nak viszonya van a férjeddal. Muriel meglátta őket, amikor dugtak az esküvőtök napján. És cseszd meg a meghívásodat Tania, előbb nyelnék le egy borotvapengét, mint egy italt veled!”

16:50:33–16:51:14

Az esti mulatságon Nicole kihívó pillantására Tania felpattan, és nekiesik a lánynak.

„Na most megtudod! Gyere csak, kitépem a hajadat, te rohadt kurva!” A lányok a földön verekednek, Tania folyamatosan szidja Nicole-t: „Megfojtalak te rohadt kurva, te rohadt ribanc, te!”

17:04:57–17:06:12

Muriel és a partnere belépnek a Rhondával közösen bérelt lakásba. A másik szobából kihallatszik Rhonda és a két tengerészgyalogos vidám szexuális együttlétének hangja. A fiú hirtelen megcsókolja Murielt, és az ágyra dönti. Elkezd vetkőztetni, de nehezen boldogul. Miközben szenvedélyesen csókolgatja Muriel melltartós melleit, a sok cipzáras bőrruha helyett véletlenül az ágypárna cipzárját húzza le. Majd amikor végre lerántja róla a nadrágot, hanyatt esik, és betöri a lámpával az ablakot. Muriel hisztérikus nevetőgörcsöt kap, még akkor is csak kacag, amikor Rhonda két partnere anyaszült meztelen beszaladnak a szobába, és a földre szorítják a mentegetőző fiút. A két meztelen tengerészgyalogost hátulról mutatja a kamera.

17:25:36–17:25:38

Muriel és Rhonda egy esküvői ruhaboltban veszekednek. Az idősebb eladónő megpróbál közbelépni, mire Rhonda durván odaszól neki: „Baszódj meg!”

18:16:24-18:16:41

Tania és a barátnői meglátogatják otthonában a tolókokcsiba került Rhondát. Búcsúzáskor elhangzik, hogy sietnek, mert Rose Dix-szel fognak vacsorázni.

„Rose Dix-szel?” – kérdi csodálkozva Rhonda.

„De hát Rose Dix leszopta a férjedet!”

„Tudom, – válaszolja Tania – de hát én is leszoptam az ő férjét, és akkor rájöttem, hogy mindannyian követünk el hibákat.”

18:17:37-18:17:44

Rhonda így búcsúzik, amikor elindul Muriel-lel Sydneybe: „Bocsáss meg anya, tudod, hogy szeretlek, de hülyét kapok tőled. És tőletek is, ti kinyalt, szopós macák.”

A fentiek alapján a hatóság valószínűsítette, hogy a Műsorszolgáltató megsértette az Rttv. 5/B. § (3) és 5/C. § (2) bekezdését.

„5/B. § (3) Azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a III. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott.”

„5/C. § (2) A III. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva 21.00 és 05.00 óra között tehető közzé.”

A hatóság az Rttv. 5/A. § (2) bekezdésének megsértését valószínűsítette, mivel a műsorszolgáltató a műsorszám előzetesét 21 óra előtt a következő időpontban tette közzé:

DÁTUM	CÍM	KEZDÉS	VÉGE	TARTAM
20090310	Muriel esküvoje GENERIC: 11h	17:22:28	17:23:02	0:00:34
20090311	Muriel esküvoje GENERIC: 11h	17:03:16	17:03:50	0:00:34
20090312	Muriel esküvoje GENERIC: 11h	13:07:35	13:08:09	0:00:34
20090313	Muriel esküvoje GENERIC: 11h	17:02:28	17:03:02	0:00:34
20090314	Muriel esküvoje TOMORROW: 11h	10:50:38	10:51:12	0:00:34
20090314	Muriel esküvoje TOMORROW: 11h	13:07:02	13:07:36	0:00:34
20090314	Muriel esküvoje TOMORROW: 11h	13:22:58	13:23:32	0:00:34
20090314	Muriel esküvoje TOMORROW: 11h	13:39:17	13:39:51	0:00:34
20090314	Muriel esküvoje TOMORROW: 11h	15:11:41	15:12:15	0:00:34
20090315	Muriel esküvoje TODAY: 11h	15:48:40	15:49:14	0:00:34
20090315	Muriel esküvoje+Tények next	16:17:15	16:17:25	0:00:10

„5/A. § (2) A műsorelőzetes nem tehető közzé olyan időszakban, amikor az általa bemutatott, ismertetett műsorszám nem lenne közzétehető.”

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) **51. § (1)** bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően a Testület 2009. május 4-én postázott levelében tájékoztatta a Műsorszolgáltatót a hatósági ellenőrzés megállapításáról, egyúttal felhívta az ügyre vonatkozó nyilatkozatának megtételére.

A tértivevény alapján a Műsorszolgáltató 2009. május 6-án vette át a levelet. A Műsorszolgáltató válasza 2009. május 12-én érkezett meg.

Műsorszolgáltató levelében kifejtett álláspontja az alábbiak szerint foglalható össze:

A Műsorszolgáltató részletesen leírta a műsorszám történetét, és arra alapozva kifejtette, hogy „film fő mondanivalója: csak akkor találhatjuk meg a saját utunkat, ha legalább saját magunkkal őszinték vagyunk. Megváltoztathatjuk a nevünket, költözhetünk másik városba, parádézhathatunk úgymond sikeres, „befutott” emberek oldalán, ha úgy viselkedünk, mint egy senki, akkor azok is maradunk. Hiszen a tetteink mutatják meg, kik is vagyunk valójában. Akkor leszünk valakik, ha felvállaljuk önmagunkat és felelősséget tudunk vállalni a tetteinkért.”

A Műsorszolgáltató álláspontja szerint a műsorszám pozitív hangvételi, kifejezetten szórakoztatásra törekvő filmalkotás, amely a könnyed feldolgozás ellenére nem nélkülözi a mélyebb tanulságok levonását. A hatósági ellenőrzés megállapításai is megerősítik, azt, hogy a szexualitás csak verbális utalások keretében kerül ábrázolásra, így a Műsorszolgáltató megítélése szerint megfelelően sorolta be a műsorszámot.

A Műsorszolgáltató nem ért továbbá egyet azzal a megállapítással, hogy az iróniával fűszerezett feldolgozási mód megnehezítette a szereplők jellemének, illetve a látott események megítélését. A Műsorszolgáltató álláspontja szerint a műsorszám szereplői meglehetősen statikusan kerültek bemutatásra, így a pozitív és negatív oldal felismerése, illetve az erkölcsi mondanivaló dekódolása a 12-16 év közöttiek számára sem okozott gondot.

A Műsorszolgáltató levelében utalt arra, hogy a hatósági ellenőrzés által hivatkozott nemzetközi példákkal szemben egyes országok a filmet 12 éves vagy akár annál fiatalabb nézőknek is lehetővé tették, illetve a Nemzeti Filmiroda a műsorszámot II. kategóriába sorolta.

A Műsorszolgáltató válaszában jelezte, hogy a film olyan témákat érint, ami miatt indokoltnak tartotta a II. kategóriába sorolást, de a III. kategóriát már szükségtelennek tartotta, mégpedig azért mert az egyébként meghatóan szép, küzdelmes életutat bemutató történet egy 12 és 16 év közötti kiskorú erkölcsi, szellemi vagy fizikai fejlődését nem érinthette hátrányosan.

A Műsorszolgáltató hivatkozik arra, hogy a kategória-besorolásnál figyelembe vette az ORTT iránymutatását és az abban foglaltak alapján azt, hogy a II. kategória szerint besorolt műsorszámok nem csábíthatnak olyan hősökkel való identifikációra, akiket antiszociális, destruktív vagy erőszakos viselkedésformák jellemeznek, valamint nem sugallhatnak kettős értékrendet, amely a gyermekekben identitászavart, morális bizonytalanságot keltenek. A jelen esetben a főhős – Muriel – olyan emberi tulajdonságokról (felelősségérzet, helytállás, büszkeség, emberség) tett tanúbizonyságot, melyek minden körülmények között követendőek. Ezen szempontok alapján a Műsorszolgáltató arra a következtetésre jutott, hogy a műsorszám a 12-16 év közötti korosztály fejlődését hátrányosan nem befolyásolja.

A 12-16 éves korosztály erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására pedig azért nem alkalmas a Műsorszám, mert a bemutatott, az emberi gyengeségből eredő felnőtt konfliktusokkal szemben, mintegy azokkal szembeállítva, kifejezetten követendő példaként mutatja be az ellentmondásos körülmények között is emberségét megőrizve felnőtté váló főhőst.

A fentebb kifejtettek alapján a Műsorszolgáltató kéri a Testületet arra, hogy a közigazgatási eljárást jogsértés hiányában szüntesse meg a műsorszolgáltatóval szemben.

A Testület álláspontja a Műsorszolgáltató által előadottakra:

1. A Testület rögzíti, hogy amennyiben szerepel is nemzetközi korhatár-besorolás a Műsorszolgáltató részére küldött nyilatkozattételi felhívásban, az csupán tájékoztató jelleggel bír, arra döntést nem alapoz.

A bírósági ítéletek a Nemzeti Filmiroda és ORTT által történt minősítések relációjában az alábbiakat rögzítették:

A Fővárosi Ítéltábla 4.Kf. 27.606/2006/13. számú ítélete:

„Nemzeti Filmirodának a Filmtörvény alapján végzett klasszifikációja csak orientálhatja a műsorszolgáltatót”

A Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.27.179/2007/4. számú ítélete „

„A Nemzeti Filmiroda besorolása nem köti az alperest, az eltérő közreadási körülmények miatt nem is kellett értékelni a 35 mm-es filmre vonatkozó szempontokat.”

A Testület a műsorszolgáltatások és filmek kategóriájának besorolása során döntését sem az FSK, sem más nemzetközi besorolás, sem a Nemzeti Filmiroda besorolására nem alapozza, hanem a hatályos a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

2. A Testület a Műsorszolgáltató álláspontjával ellentétben indokoltnak tartja a magasabb korhatári besorolás szükségességét.

A film egy szétesőfélben lévő család életébe enged betekintést, és ezen belül a történet fő szála Muriel élete.

A történet főhőse Muriel, aki nem egy – a Műsorszolgáltató által jelzett – követendő mintakép. A történet elején kiderül, hogy álomvilágban él, várja azt, hogy oltár elé vezesse egy jóképű férfi, és megszállottjává válik ezen álomképnek. Muriel egyébként 2 éve munkanélküli, és nincsenek igazi barátai. A film kezdetén kiderül, hogy lopott ruhában ment el egy esküvőre, de nagyobb következmények nélkül megúszta a lopást, mert apja elrendezte a rendőrökkel az ügyet.

A baráti társaság - akikkel együtt van - lenézi, és ki akarja lökni a köréből. „Barátnői” közlik Muriel-lel, hogy a Hibiszkuszszigetekre utaznak el és ő ne jöjjön velük. Murielnek édesapja állást szerez, majd Muriel azt hazudva, hogy az állásából szerzett pénzből - valójában édesanyját megvezetve és hazudva neki, az anyja által adott biankó felhasználásával a családi kasszát kiürítve - elutazik ő is a szigetekre a vélt barátnői után, hogy ő is ott lehessen a buliban. Hazatérése után miután megtudja, hogy kiderült a lopása, és az apja felelősségre akarja ezért vonni, elmenekül egy másik városba, Sidney-be, és közben nevet is változtat.

A főhősben az egyetlen pozitív vonás a film végén történő álomvilágból kilépés előtt az, hogy az időközben barátnőjévé vált Rhonda mellett áll, amikor kiderül, hogy a lány rákos, de később őt is cserbenhagyta.

Muriel később élete jobbá tételének egy újabb megkérdőjelezhető módját választja: 10.000 dollárért érdekházasságot köt egy gazdag sportolóval, akinek szüksége van a házasságra, hogy indulhasson az olimpián. Az esküvő révén Muriel híressé válik. Az esküvőre, nem az egyetlen barátnőjét - még ha kerekesszékekben is van - kérte fel az esküvőre koszorúslánynak, hanem azon „barátnői”- t, akik korábban kigúnyolták, lenézték, megalázták, mindezt azért, hogy megmutathassa nekik, hogy ő „vitte valamire”.

Az esküvő során Murielt nem túlzottan érdekli, hogy édesanyja még nem érkezett meg, aki a lányát védte férjével szemben, megbízott benne, de Muriel visszaélt vele és ellopta a megtakarított pénzét. Muriel megelégedett azzal, amit apja mondott, hogy valószínűleg busszal jött, most meg megpróbál taxit fogni. Muriel anyukája is megérkezik az esküvő végén ajándékkal, de lánya nem veszi észre, pedig mellette megy el, sütkérezik a látszat – boldogságban, - hírnévben.

Az esküvőt követően kiderül, hogy barátnőjét cserbenhagyta, aki a lakbért már nem tudta fizetni, így úgy döntött hazautazik anyjával busszal, erre Muriel felajánl két repülőjegyet, amit természetesen a cserbenhagyott barátnő megalázzónak érez és visszautasít.

A film végén az álmvilágban élő Murielt az édesanyjának halálhírére döbbsenti rá életének elhibázottságára. Rájön, hogy az egész élete látszat, ámitás csupán. A temetés után otthagyja a férjét, átad egy kisebb összeget apjának és megígéri, hogy kifizeti az ellopott pénz maradék részét is. Barátnőjével kibékül, és visszautaznak Sydney-be.

A fentiek során a főhős karakterének elemzése rámutat arra, hogy messze nem állítható az, hogy a főhős egy eszményi mintakép, sőt annak ellenkezője. Tény, a film végén rádöbben, hogy elhibázta életét, és ígéretet tesz arra, hogy megváltozik (visszafizeti a pénzt, kibékül barátnőjével, visszatér Sydneybe), de ettől még nem egy követendő minta. A film nagy része arról szól, hogy tudja álmvilágát megvalósítani, és ennek érdekében lop, hazudik, csalárd módon viselkedik.

3. A filmben bemutatott családról az alábbiak mondhatóak el.

Az apa egy bukott politikus, aki elvesztette a választást. Gyerekeit léhűtőnek tartja. Feleségét megcsalja, majd otthagyja. A film végén kiderül, hogy felesége halála után nem igazán akar továbbra sem felelősséget vállalni a gyerekeiért.

Muriel anyja -ahogy a Műsorszolgáltató levelében írta- „szolgalelkű”, kiszolgálja férjét, nincs igazából önálló élete, próbálja védeni Murielt is, aki visszaél ezzel. A filmből kiderül, hogy a megszokott élete részben Muriel miatt is megváltozott, ő zavarodottá válik, bolti lopáson kapják, férje otthagyja, így Muriel esküvője után nem sokkal öngyilkos lesz.

4. A Testület álláspontja szerint az egyes jelenetek is alátámasztják a magasabb korhatári besorolás szükségességét. Példálózó jelleggel az alábbi jelenetek.

16:37:50-től kezdődő jelenetben Muriel egyik „barátnője” részletesen ecseteli, miként csalták meg, hogy a férjének nemi szervén talált rúzsfolttot, és az hogy került oda....

A 16:50:33-től kezdődő jelenetben két lány egymásnak esik, miközben káromkodnak.

17:04:57-es kezdettel sugárzott jelenetben kiderül, hogy Rhonda kedveli a szexuális együttlétet, akár több sráccal is. A másik szobában Muriel is együtt akar lenni partnerével, de egy félreértett közjáték megzavarja ezt.

A 18:01:11-es jelenetben Muriel anyja, miután férje végleg elhagyja, megüti fiát egy újsággal, és azt mondja menjen el végre dolgozni. A fiú azt mondja, hogy az anyja hoz rá szégyent, és visszaüt.

5. A filmben számos esetben jelentek meg trágár kifejezések „leszopta”, „kurva”, „ribanc”, „baszódj meg”, „kinyalt szopós macák”...

A Testület a fentieket összegezve a film témaválasztását, a főhős karakterét elemezve, a fim által sugárzott tartalom, a filmben megjelent képi és hanghatások és a filmben számos esetben használt trágár kifejezések alapján megállapította, hogy a műsorszám II. kategóriába sorolása és akkénti történő sugárzása nem volt megfelelő, azt III. kategóriában kellett volna sorolni és annak megfelelő időpontban sugározni a műsorszolgáltatónak. A film alkalmas volt a tizenhat éven aluliak szellemi

és erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, ezért a Műsorszolgáltató megsértette az Rttv. 5/B. § (3) bekezdésben foglalt rendelkezést.

„5/B. § (3) Azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a III. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott.”

A műsorszolgáltató a filmet 16:25 perces kezdettel sugározta, ezért megsértette az Rttv. 5/C. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezést.

5/C. § (2) A III. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva 21.00 és 05.00 óra között tehető közzé.

A műsorszolgáltató 11 alkalommal sértette meg az Rttv. 5/A. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezést, azáltal, hogy a műsorszám előzetesét nem olyan időszakban tette közzé, amely a műsorszám sugárzásának megfelelő lenne.

5/A. § (2) A műsorelőzetes nem tehető közzé olyan időszakban, amikor az általa bemutatott, ismertetett műsorszám nem lenne közzétehető.

A Testület álláspontja szerint a bírói gyakorlat is alátámasztja a fentieket:

A Fővárosi Bíróság 3.K.33902/2005/7. számú ítélete is megerősítette, hogy a kiskorúak egészséges erkölcsi, szellemi, pszichikai fejlődése olyan alkotmányos érték, amellyel szemben minden más alkotmányos szabadságjognak engednie kell. A véleménynyilvánítási, műsorszerkesztési, műsorszolgáltatói szabadság csak ezen érték maximális védelmét figyelembe véve valósulhat meg. Kétség esetén kizárólag a túlzott védelem lehet az elfogadható mérce.

A Legfelsőbb Bíróság egyik eseti döntésében megállapította, hogy a kiskorú különös védettségét az indokolja, hogy nem lehet kiindulni a befogadó reális értékítéletéből, abból, hogy a látottakat megfelelő módon, megfelelő értékrend alapján elemzi és értékeli, hiszen a kiemelt védettséget éppen az indokolja, hogy a kiskorúak a végleges értékrend kialakításának folyamatában vannak. Ez adja személyiségfejlődésük sérülékenységét, egyúttal ez indokolja fokozott védelmüket is.

Jelen esetben tehát nem önmagában a bemutatott képek, ábrázolt jelenetek, trágár szóhasználat azok, amelyek a kategorizálást befolyásolják, hanem az is, hogy a fenti mérlegelési szempontok tükrében a távolságtartás, a megfelelő és aggálytalan befogadás biztosan megvalósul-e a védett korcsoportba tartozó kiskorúak esetében.

A bíróság a Legfelsőbb Bíróság fokozott védelemre utaló megállapításaiból – több ítéletében is – arra a következtetésre jutott, hogy a minősítésnél a műsorszolgáltatóknak mindig megszorítóan – és nem megengedően – kell eljárniuk.

Továbbá több esetben kifejtette a bíróság, hogy amennyiben valamely műsorszám olyan elemeket tartalmaz, amelyeket besorolásuk esetén magasabb kategóriának megfelelően lehetne csak sugározni – éppen a minősítésnél való megszorító eljárásra, továbbá a védendő korosztályra tekintettel – az egész műsorszámot eggyel magasabb kategóriába kell sorolni és annak megfelelően sugározni.

„A Fővárosi Ítéltábla már több döntésében foglalkozott az Rttv. kiskorúak védelmét szolgáló rendelkezéseinek értelmezésével és e körben az alábbiakat emelte ki. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 12. §-a szerint kiskorú az, aki a 18 életévét még nem töltötte be kivéve, ha házasságot kötött. Kiskorú néző tehát lehet óvodás, illetve iskolás gyerek is, ugyanaz a műsor más hatást vált ki egy 6 éves, és mást egy 12, vagy 16 éves nézőben. Ezért kiemelten fontos, a műsorszámok megfelelő minősítése, közzététele korhatár szerint.

Az Rttv. 5/B. §-ának (2) bekezdése szerint azt a műsorszámot kell II. kategóriába sorolni, amelyik a 12 éven aluli nézőkben félelmet kelthet, illetve amelyet koránál fogva nem érthet meg, vagy félreérthet. Az ilyen műsorszám minősítése 12 éven aluliak számára megtekintése nagykorú felügyelete mellett ajánlott. Az a műsor, amelyet a kiskorú a nagykorú magyarázatával sem érthet meg, vagy így is félreértheti – mert korából eredően nem elég fejlett annak befogadásához – nem tartozik a II. kategóriába, hanem az a III. kategóriába sorolandó. A II. kategóriára vonatkozó jogszabályi előírásban foglalt követelményeknek maradéktalanul az a műsor tud eleget tenni, amelyet a 12 éven aluli gyermek nagykorú felügyelet mellett úgy tekinthet meg, hogy a nagykorú magyarázatával a műsor általa meg nem értett, vagy félreértett tartalma tisztázható, és a látottak által kiváltott félelme leküzdhető. A III. kategóriára vonatkozó törvényi rendelkezés pedig a 16 éven aluli kiskorúak védelmét szolgálja és nem korlátozódik a 12-16 év közötti kiskorúak érdekeinek védelmére.”
[Fővárosi Ítéltábla 2. Kf. 27.250/2006/6. számú ítélete]

A Testület 2008-ban huszonkét alkalommal szankcionálta a műsorszolgáltatót az Rttv. kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezéseinek a megsértése miatt. A műsorszolgáltatót a Testület 2009-ben a 22/2009. (I. 7.), 25/2009. (I. 7.), 60/2009. (I. 7.), 147/2009. (I. 21.), 216/2009. (I. 28), 259/2009. (II. 4.), 321/2009. (II. 11.), 352/2009. (II. 18.), 388/2009. (II. 25.), 389/2009. (II. 25.), 400/2009. (II. 25.), 507/2009. (III. 4.), 563/2009. (III. 11.) és 786/2009. (IV.8.) számú ORTT határozataiban szankcionálta az Rttv. kiskorúak megsértésére vonatkozó kötelezettségeinek a megsértése miatt. Ezek közül a 22/2009. (I. 7.), 25/2009. (I. 7.), 259/2009. (II. 4.), 400/2009. (II. 25.) és 507/2009. (III.4.), 659/2009. (III.25.), 735/2009. (IV.1.), 786/2009. (IV.8.) számú ORTT határozataiban az Rttv. 112.§ (1) bekezdése a) szerinti szankciót alkalmazta, míg a többi határozatában érvényesítette az Rttv. 112.§ (1) bekezdése d) pontja szerinti kötbért a műsorszolgáltatóval szemben.

A fenti adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a Műsorszolgáltató rendszeresen nem megfelelően tesz eleget az **Rttv.** kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezései által előírt kötelezettségének. E tény a Testület súlyosító körülményként vette számításba a jogkövetkezmény megállapítása körében.

A fentiekre tekintettel a Testület az **Rttv. 5/B. § (3), 5/C. § (2) és 5/A.§ (2)** bekezdéseiben foglalt rendelkezések megsértése miatt az **Rttv. 112. § (1)** bekezdésének **d)** pontja és a Műsorszolgáltatóval kötött Műsorszolgáltatási Szerződés **11.6.1.9., 11.6.1.10., 11.6.1.12. és 11.6.1.5.** pontjai alapján érvényesítette a Műsorszolgáltatási Szerződésben megállapított kötbért.

Az **Rttv. 112. § (1)** bekezdésének **d)** pontja értelmében:

„112. § (1)

...

d) érvényesíti a szerződésben megállapított kötbért,”

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.9. pontja értelmében:

„A Törvény 5/B. § (3) bekezdésében foglaltak megszegése esetén, amennyiben az 05.00 és 21.00 óra között történik, a kötbér mértéke a kötbér alapjának 0,3 %-a,”

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.1. pontja szerint:

„A Törvény 5/C. § (2) bekezdésében foglaltak megszegése esetén a kötbér mértéke a kötbér alapjának 0,2 %-a.”

A Műsorszolgáltatási Szerződés 11.6.1.12 pontja szerint:

„Ha a Műsorszolgáltató által valamely egy és ugyanazon műsorszámmal a Törvény (...), 5/B.§ (3) és az 5/C.§ (2) bekezdéseinek megsértése egyszerre történik, akkor az ORTT a két törvénysértésre fentiekben érvényesíthető kötbérmérték közül csak magasabb kötbérmérték erejéig jogosult a Műsorszolgáltatót kötbérfizetésre kötelezni.”

A Műsorszolgáltatási Szerződés **11.6.1. 5.** pontja értelmében:

„A Törvény 5/A. § (2) bekezdésében foglaltak megszegése esetén a kötbér mértéke a kötbér alapjának 0,05 %-a.”

A Műsorszolgáltatási Szerződés fent idézett rendelkezéseiből következően a jelen esetben a Műsorszolgáltató az Rttv. 5/B. § (3) és 5/C. § (2) bekezdéseiben foglalt rendelkezések megsértéséért a kötbéralap 0,3 %-ának megfelelő összegű kötbér megfizetésére kötelezhető.

A kötbéralap 1.852.552.137,- Ft, ezért a kötbér összege az Rttv. 5/B. § (3) és 5/C. § (2) bekezdéseinek megsértése tekintetében, 5.557.656,- Ft, míg az 5/A. § (2) bekezdés megsértése kapcsán 926.276-Ft.

A kötbérfizetési kötelezettségre vonatkozóan a Műsorszolgáltatási Szerződés 11.4 pontja az alábbiakat tartalmazza:

„Ha a Műsorszolgáltató a jelen Szerződésben vagy a Törvényben foglalt kötelezettségeit nem teljesíti, a 11.5 és 11.6 pontokban meghatározott mértékű kötbért köteles az ORTT-nek megfizetni, az ORTT erről szóló igénybejelentésének vételét követő 7 napon belül.”

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Az eljárás során a Ket. 153.§ (2) bekezdése szerinti eljárási költség nem merült fel.

Az Rttv. 136.§ (2) bekezdése alapján a határozat alapján közigazgatási úton fellebbezésnek helye nincs. A határozat bírósági felülvizsgálatát az Rttv. 136.§ (3) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2009. június 30.

az Országos Rádió és Televízió Testület
nevében

Gyuricza Péter
az ülést vezető soros elnök